

Læreplan for lokal opplæring av togledere ved TSS Bergen

1. Innledning

Opplæringsplanen skal sikre at medarbeidere som skal tjenestegjøre på trafikkstyringssentralen Bergen har tilstrekkelig kompetanse og er egnet til å utføre oppgavene som togleder.

Hovedmålene med planen er å sikre at all jernbanetransport ikke skal føre til tap av menneskeliv eller alvorlig skade på mennesker, omgivelser eller materiell.

2. Krav til forkunnskaper

Medarbeidere som skal gjennomgå lokal opplæring til togleder, må ha bestått avsluttende eksamen ved toglederutdanningen ved Norsk jernbaneskole og oppfylle helsekrav i Togframføringsforskriften.

3. Kompetansekrav til opplæringspersonell

Opplæringspersonell som skal gi teoriundervisning skal oppfylle følgende kompetansekrav:

- *Opplæring som togleder*
- *Erfaring som togleder ved Trafikkstyringssentralen*
- *God formidlingsevne*
- *Gode kommunikasjons – og samarbeidsevner*

Opplæringspersonell som skal gi praktisk opplæring skal oppfylle følgende kompetansekrav:

- *Opplæring som togleder*
- *Erfaring som togleder ved Trafikkstyringssentralen*
- *God formidlingsevne*
- *Gode kommunikasjons – og samarbeidsevner*

4. Gjennomføring av opplæringen og arbeidsform

Opplæringen gjennomføres med en kombinasjon av teori og praksis. Maks 5 elever kan delta på teoriundervisning samtidig.

Den praktiske opplæringen gis ved at personen på opplæring går sammen med veileder som er erfaren togleder. Maksimum 2 elever kan delta på praktisk opplæring på samme skift.

Opplæringen ved Trafikkstyringssentralen gjennomføres i løpet av ca 4 uker. Opplæringen består av ca 4 dager teoriundervisning, den øvrige delen består av befaringer, praktiske øvelser, teoretisk forklaring og trening i skarpanlegg.

5. System for å sikre god kvalitet i gjennomføringen av opplæringen

Opplæringen av togledere skal være målrettet og sikre at elevene til enhver tid har utviklet den nødvendige kompetanse. Opplæringen skal være orientert mot sikkerhet og handlingskompetanse. Dette innebærer at opplæringen fokuserer mot delområder som sikkerhet, kunnskap og vurdering, ferdigheter og holdninger. Handlingskompetanse integrerer disse kompetanseområdene og det er viktig at et slikt integrerende syn gjennomsyrrer opplæringen. Grunnen er at det ikke er tilstrekkelig at eleven utvikler riktige holdninger isolert sett. Det er nødvendig at eleven utvikler en helhetlig kompetanse for mestring av aktuelle arbeidsoppgaver.

Målet med den lokale opplæringen er;

- Å avdekke om eleven er egnet som togleder
- Å sikre at eleven har tilstrekkelig kunnskap om lokale forhold, lokale særbestemmelser og særskilte brannobjekter i eget område, lokale instruksjoner og beredskapsrutiner, kjenne stasjoneringsteder for lastetraktorer, LM, redskapstog osv. og annet spesielt i toglederområdet.

Opplæringen må derfor organiseres på en slik måte at eleven får tilegnet seg kompetanse, og får prøvd ut sine kunnskaper og ferdigheter i ulike situasjoner.

Togdriftsleder har ansvar for å sikre god kvalitet i gjennomføring av opplæringen i Trafikkstyringssentralen, herunder sørge for;

- At elev på opplæring skal ha tjeneste med minimum to ulike togledere
- Å stille klare forventninger til togledere som har med elev på opplæring
- At togledere fyller ut vurderingsskjema for elever de har med på opplæring
- At opplæringen evalueres løpende og eventuelle korrigerende tiltak iverksettes
- Å stille klare forventninger til veilederne
- Å etablere rapporteringsrutiner for veilederne som skal rapportere ukentlig på følgende punkter;
 - Egnethet
 - Oppmøte
 - Interesse og initiativ
 - Møte forberedt
 - Teoretisk framdrift i forhold til læremål
 - Praktisk forståelse og utførelse i forhold til læremål
- At opplæringen evalueres og eventuelle korrigerende tiltak iverksettes

6. Vurderinger underveis i opplæringsløpet

Togdriftsleder skal gjennomføre individuelle samtaler med kandidatene underveis i opplæringen, hvor det gis tilbakemelding på progresjon og egnethet, samt iverksettelse av forbedringstiltak ved behov.

7. Vurdering av eksamen

Eksamener vurderes etter karakterskalaen 0 - 5.

Karakter	Praktisk/muntlig eksamen
----------	--------------------------

5	Bestått: Over forventet nivå Eleven overvåker og styrer trafikken svært effektivt. Eleven viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. I tillegg vises svært gode kommunikasjons- og samarbeidsevner.
4	Bestått: Forventet nivå Eleven overvåker og styrer trafikken effektivt. Eleven evner å løse opp i trafikale avvikssituasjoner. Eleven viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. I tillegg vises gode kommunikasjons- og samarbeidsevner.
3	Bestått Eleven styrer og overvåker trafikken på en god måte, men foretar enkelte uheldige prioriteringer og disposisjoner som påvirker effektiviteten i trafikkavviklingen, men som likevel løses tilfredsstillende. Eleven viser nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. Eleven viser tilfredsstillende kommunikasjons- og samarbeidsevner.
2	Ikke bestått Eleven styrer og overvåker trafikken, men foretar flere uheldige og/eller manglende prioriteringer og disposisjoner som påvirker effektiviteten i trafikkavviklingen. Eleven evner ikke å løse trafikale utfordringer tilfredsstillende. Eleven demonstrerer ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått: Eleven viser manglende evne til å styre trafikken effektivt samt løse trafikale utfordringer. Eleven demonstrerer vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål.
0	Eksamen ikke gjennomført
Karakter Skriftlig eksamen	
5	Bestått: Over forventet nivå Eleven viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
4	Bestått: Forventet nivå Eleven viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
3	Bestått Eleven viser tilstrekkelig helhetsoversikt og nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
2	Ikke bestått Eleven viser manglende helhetsoversikt og ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått: Eleven viser vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål.
0	Eksamen ikke gjennomført

8. Eksamen

Læreplan for lokal opplæring av togledere ved Trafikkstyringssentralen Bergen har følgende eksamener:

- Praktisk eksamen på Vicos strekning
- Skriftlig eksamen i lokale særbestemmelser og lokale forhold i toglederområdet

Gjennom utdanningen kreves at begge eksamener består. Togdriftsleder ved Trafikkstyringssentralen Bergen har ansvar for å bestille sensor og organisere gjennomføringen av eksamenene. Sensorveiledning skal foreligge før gjennomføring av eksamen.

8.1 Praktisk eksamen på Vicos strekning

Praktisk eksamen gjennomføres ved Trafikkstyringssentralen Bergen, og har varighet på inntil 4 timer. Eksamen gjennomføres ved at eleven betjener anlegget og har ansvaret for trafikkstyringen på sin strekning. Eksamen skal avdekke om eleven innehar handlingskompetanse som togleder og behersker de spesielle forholdene i Vicos området.

For å bestå eksamen må eleven oppnå minst karakter 3 på karakterskala fra 0-5.

Dersom man ikke består praktisk eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny eksamen en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 2 uker etter avlagte praktisk eksamen, og eleven vil få kjøretrening i denne perioden.

Oppnås mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har eleven strøket og opplæringen som togleder ved Trafikkstyringssentralen Bergen avsluttes.

8.2 Skriftlig eksamen i lokale særbestemmelser og lokale forhold i toglederområdet

Den skriftlige eksamen har en varighet på inntil 1,5 timer.

Eksamen skal avdekke om eleven innehar kompetanse om lokale forhold, lokale særbestemmelser og særskilte brannobjekter i eget område, lokale instruksjoner og beredskapsrutiner, stasjoneringsteder for lastetraktorer, LM, redskapstog osv. og annet spesielt i toglederområdet.

For å bestå eksamen må eleven oppnå minst karakter 3 på skriftlig eksamen.

Dersom man ikke består skriftlig eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny eksamen en gang. Ny skriftlig eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og eleven vil få veiledning i denne perioden. Oppnår eleven mindre karakter 3 også på andre gangs skriftlig eksamen, har man strøket og utdanningen som togleder ved Trafikkstyringssentralen Bergen avsluttes.

9. Oppnevning av sensor

9.1 Retningslinjer for sensorer

Togdriftsleder har ansvar for å utarbeide eksamensoppgaver med fasit.

Sensorene godkjenner eksamensoppgaver og sensorveiledning.

Sensorene fyller ut og skriver under skjema for bestått eksamen, i henhold til dokumentet Godkjenning og registrering av kompetanse i Trafikk og markedsdivisjonen som ligger i styringssystemet, prosess Kompetansestyring. Godkjennelsen sendes til registrering i personalmappen ved Administrasjonsavdelingen, Kompetanseregistrering, Hamar.

9.2 Praktisk eksamen på Vicos strekning

På praktisk eksamen er det to sensorer.

Togdriftsleder er ansvarlig for å peke ut to sensorer med toglederkompetanse (personen som utpekes skal ikke ha vært veileder under opplæringen).

9.3 Skriftlig eksamen i lokale særbestemmelser og lokale forhold i toglederområdet

På skriftlig eksamen er det to sensorer.

Det oppnevnes to sensorer med toglederkompetanse av togdriftsleder ved Trafikkstyringssentralen Bergen. Togdriftsleder har ansvar for at det utarbeides skriftlig eksamen og sensorveiledning som godkjennes av sensor.

10. Klage på eksamen

10.1 Klage på skriftlig eksamen

Eleven kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på skriftlig eksamen. Kravet om begrunnelse framsettes skriftlig overfor trafikksjefen innen 3 dager etter at resultatet på eksamen er gjort kjent. Eleven trenger ikke begrunne hvorfor han/hun ber om begrunnelse av eksamensresultatet.

Trafikksjefen skal i begrunnelsen skriftlig gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen, og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for eleven.

Eleven har mulighet til å klage på skriftlige eksamensresultater, og må begrunne dette. Dersom en elev ønsker å fremme en klage etter å ha fått en begrunnelse på eksamensresultatet, er klagefristen 10 virkedager etter mottatt begrunnelse. Klagen må fremmes skriftlig til fagansvarlig framføringssikkerhet i Trafikk og markedsdivisjonen og det må angis hva det klages på.

Fagansvarlig framføringssikkerhet i Trafikk og Markedsdivisjonen oppnevner to nye sensorer som skal vurdere besvarelsen på nytt. De to nye sensorene som utpekes av fagansvarlig framføringssikkerhet i Trafikk og Markedsdivisjonen utgjør klagenemnd. Klagenemnda vurderer besvarelsen mot sensorveiledningen.

Klagenemnda skal ikke ha tilgang til sensors kommentarer til den eksamen klagen gjelder og heller ikke til den eventuelle begrunnelse som er gitt for klagen. Klagenemndas avgjørelse, som kan skje til vel så gunst som ugunst for klageren er endelig og kan ikke påklages.

10.2 Klage på muntlig eksamen

Eleven kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på muntlig og praktisk eksamen. Kravet om begrunnelse framsettes umiddelbart overfor sensor etter at eksamensresultatet er meddelt. Eleven trenger ikke begrunne hvorfor han/hun ber om begrunnelse av eksamensresultatet.

Sensor skal i begrunnelsen gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av elevens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for eleven. Ved muntlig og praktisk

eksamen kan eleven bare klage på formelle feil som kan ha noe å si for resultatet. Bedømmelse av muntlig og praktisk prestasjon kan ikke påklages.

Eleven sender klagen til trafikksjefen. Frist for å sende klage er 10 virkedager etter mottatt eksamensresultat eller 10 virkedager etter mottatt begrunnelse. Klagen vil bli vurdert av en klagenemnd bestående av trafikksjef, HR-sjef i Trafikk og markedsdivisjonen og fagansvarlig funksjonell godkjenning i Trafikk og markedsdivisjonen.

Ved klage på muntlig eller praktisk eksamen innhenter klagenemnda opplysninger fra sensor og eksaminator og vurderer klagen. Dersom eleven får medhold i klagen, skal eksamensresultatet annulleres og eleven har rett til å avlegge ny eksamen. Dersom det avlegges ny eksamen, skal en ny sensor vurdere eleven. Finner klagenemnda at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere elevers prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny muntlig/praktisk eksamen.

10.3 Fusk

Som fusk regnes uredelige handlinger eller forhold som tar sikte på å gi eleven et uberettiget fortrinn ved vurderingen. Hovedområder som betraktes som fusk er:

bruk av ulovlige hjelpemidler, ulovlig samarbeid mellom enkeltpersoner eller grupper, plagiat og manglende eller feilaktig kildebruk slik at teksten framstår som kandidatens egen.

Oppdages fusk eller forsøk på fusk, skal dette straks rapporteres til togdriftsleder som kan utelukke kandidaten fra videre deltakelse i eksamen.

11. Krav til praksis etter bestått prøve

Kandidatene skal tjenestegjøre på minimum 5 vakter sammen med en godkjent togleder før de kan tjenestegjøre på selvstendige vakter.

12. Revisjonshistorikk

Versjon	Dato	Beskrivelse av endring
000	04.01.13	Dokumentet opprettet
001	29.01.14	Endret eksamen, klageadgang, kunnskapsmål og ferdighetsmål
002	06.01.16	Nytt punkt 6 Vurdering av eksamen
003		Revisjon 002 publisert i wiki

Tema og leksjoner

Tema: Strekningsbeskrivelse for jernbanenettet, lokale instruksjoner og beredskapsrutiner

Leksjon 1: Toglederområdet

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvilke strekninger som tilhører toglederområdet - Hvilke andre toglederområder man grenser til - Hvor grensene i toglederområdet er - Hvilke strekninger som er fjernstyrt - Hvilke strekninger som ikke er fjernstyrt Kunne finne oversikt over hvem som har ulike vaktfunksjoner i toglederområdet	

Leksjon 2: Stasjoner

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvilke betjente stasjoner som finnes på hver strekning i toglederområdet - Hvilke stasjoner som har samtidig innkjør - Hvilke stasjoner som har indre hovedsignaler - Spesielle forhold knyttet til stasjoner og kundenes bevegelsesmønster	

Leksjon 3: Sidespor

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - På hvilke stasjoner det er sidespor - Spesielle forhold knyttet til sidespor	

Leksjon 4: Holdeplasser

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvilke holdeplasser det stopper tog - Spesielle forhold knyttet til holdeplasser og kundenes bevegelsesmønster	

Leksjon 5: Planoverganger

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvor det er planoverganger på de ulike strekningene - Spesielle forhold knyttet til planoverganger og kundenes bevegelsesmønster	

Leksjon 6: Blokkposter

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvor det er blokkposter på de ulike strekningene - Spesielle forhold knyttet til blokkpostene	

Leksjon 7: Hensetting av materiell

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvor materiell kan hensettes på ulike steder - Spesielle forhold knyttet til hensetting av materiell - Evt. stasjoner uten bortlåsningsmuligheter av materiell	

Leksjon 8: Særskilte brannobjekter

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvilke særskilte brannobjekter som finnes i toglederområdet - Hvor de særskilte brannobjektene er plassert - Spesielle forhold knyttet til særskilte brannobjekter	

Leksjon 9: Nødfrakobling av strøm

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvilke elkraftsentraler man samhandler med i toglederområdet - Hvilke omformerstasjoner som finnes i toglederområdet - Hvordan nødfrakobling av kontaktledningsspenning foregår - Særskilte forhold knyttet til frakobling av strøm	

Leksjon 10: Særbestemmelser i ruteområdet

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Stigning og fall - Rasvarslingsanlegg - Frostport i Finsetunnelen - Disponering uten bruk av kontaktmagneter - Kryssingsprosedyrer - Togvei slutt - Togvarmeposter - Særbestemmelser for strekningene i toglederområdet	

Leksjon 11: Befaring på banestrekninger i toglederområdet

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
	Bli kjent med forholdene på banestrekningene.

Leksjon 12: Kjøretraining i skarpanlegg

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
	Utføre og mestre togleders gjøremål iht regelverket, med gode holdninger, korrekt kommunikasjon, korrekt bruk av verktøyene TIOS, Hendelseslogg, togradio m.v og iverksette korrekte tiltak/prosedyrer avhengig av oppståtte situasjoner.

Leksjon 13: Beredskap

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for - Beredskapsrutiner i toglederområdet - Lokale instruksjoner for beredskap - Varslingsrutiner, beredskapsvakt og varslingslister	Trene på og mestre håndtering av alle topphendelser, alvorlige hendelser og hendelser i sentral varslingsliste: - Sikring av skadested - Evakuering - Varslingsrutiner og varslingslister ved uønskede hendelser - Utkalling av beredskapsvakter - Kommunikasjon mot skadested - Trafikkavvikling - Normalisering - Skrive rapport Mestre å utøve nøyaktig kommunikasjon og foreta hurtige beslutninger og iverksette korrekte tiltak/prosedyrer avhengig av oppståtte situasjoner Mestre rapportskrivning

Leksjon 14: Farlig gods

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Kjenne til: - Landingsplasser for farlig gods - Jernbaneforetakenes opplegg for farlig gods - Forklare hvordan du skal opptre ved eventuell gasslekkasje på vogn lastet med ammoniakk, klor eller svoveldioksid	Mestre korrekt varsling, kommunikasjon og håndtering av situasjonen

13. Pensum

[Strekningsbeskrivelse for jernbanenettet](#)